

KOMMUNEPLANTILLÆG KP17-013 BUFFERZONER FOR AGGERSBORG VIKINGEBORG

REDEGØRELSE

INTRODUKTION

FORMÅL

Formålet med dette tillæg til Kommuneplan 2017 er, at udlægge bufferzoner til Aggersborg Vikingeborg.

Tillægget er udarbejdet på baggrund af Planlovens § 11 a, stk.1, nr. 15, som fastlægger at kommunernes planlægning skal sikre de verdensarvssteder, som UNESCO har udpeget i Danmark, samt de steder, som Danmark har optaget på tentativlisten, så udpegningsgrundlaget ikke forringes. Dette er en national interesse, og det er ligeledes nævnt i forbindelse med Plan- og Bæredygtighedsstrategi 2018 for Vesthimmerlands Kommune.

INDHOLD

Med dette kommuneplantillæg udlægges nye bufferzoner omkring Aggersborg Vikingeborg, samt retningslinjer for disse. Ydermere indføres et tekstafsnit i kommuneplanens afsnit 5.4. Kulturarv, som omhandler Aggersborg Vikingeborg.

Som konsekvens af udlæg af bufferzonerne, udvides arealet med skovrejsning uønsket til at omfatte hele øen Borreholm. Endvidere revideres kommuneplanrammen for 316 Thorup Vindmølleområde, således det fremgår at det ikke vil være muligt at genopstille vindmøller i området.

FORHOLD TIL NUVÆRENDE PLANLÆGNING OG LOVGIVNING

LANDSPLANLÆGNING

I landsplanredegørelsen for 2019, nævnes at de statslige interesser blandt andet handler om kulturarvs- og landskabsbevarelse, som ydermere beskrives i "Oversigt over statslige interesser i kommuneplanlægningen", 2018. Det er en statslig interesse at der udlægges bufferzoner omkring steder optaget på UNESCO's tentative liste for verdensarv.

Se regeringens landsplanredegørelse ved at klikke [her](#) og et resume af de politiske budskaber ved at klikke [her](#).

Planen er i overensstemmelse med landsplanlægningen.

NATURA 2000-OMRÅDER OG BILAG IV-ARTER

Ifølge habitatbekendtgørelsen (Lovbekendtgørelse nr. 188 af 26/02/2016) kan et planforslag ikke vedtages, hvis gennemførelse af planen kan betyde:

1. at planen skader Natura 2000-områder (fuglebeskyttelsesområder og habitatområder),
2. at yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i Habitatdirektivets bilag IV kan blive beskadiget eller ødelagt, eller at de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV i alle livsstadier, kan blive ødelagt (bilag IV-arter).

ad 1) Natura 2000-områder

Arealudlægget omfatter dele af Natura 2000 område nr. 16. Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg, og arealudlægget grænser op til samme Natura 2000 område langs hele kyststrækningen. På grund af de fastlagte retningslinjer for arealudlægget vurderes det, at udlægget af bufferzoner, hverken i sig selv eller sammen med andre planer og programmer, kan påvirke Natura 2000-området.

ad 2) Bilag IV-arter

Inden for planområdet er der registreret beskyttede bilag IV-arter. På grund af de fastlagte retningslinjer for arealudlægget vurderes det, at udlægget af bufferzoner, hverken i sig selv eller sammen med andre planer og programmer, påvirker bilag IV-arter.

LOKAL- OG KOMMUNEPLANLÆGNING

Planområdet er omfattet af en lang række arealudlæg, retningslinjer, kommuneplanrammer og lokalplaner. Her er kun nævnt de dele, som ikke er i overensstemmelse med kommuneplantillægget, og hvor det vil medføre ændringer i den eksisterende plan, eller hvor en nærmere redegørelse skønnes nødvendig. Planområdet ligger både i Vesthimmerlands Kommune og Jammerbugt Kommune, men dette kommuneplantillæg omfatter udelukkende planlægningen for Vesthimmerlands Kommune. Jammerbugt Kommune vil i deres kommende kommuneplanrevision gennemføre planlægningen for arealet som er beliggende i Jammerbugt Kommune.

Eksisterende vindmøllerområder

Indenfor planområdet, er der flere områder som er udlagt til vindmølleområder i kommuneplanen for Vesthimmerlands Kommune. I de fleste af disse områder, gives der i rammerne ikke mulighed for genopstilling af vindmøller, kun nedenstående vindmølleområde vil blive påvirket af denne planlægning. Ved vedtagelsen af dette kommuneplantillæg, vil det ikke længere være muligt at genopstille vindmøller i område:

- Vindmølleområde Thorup
- Kommuneplanramme 316 – Thorup vindmølleområde,
- Lokalplan 1065 Vindmøller, Thorup-Sletten

Grøn skravering- Thorup Vindmølleområde, samt Kommuneplanramme 316 – Thorup Vindmølleområde, samt afgrænsning for Lokalplan 1064 Vindmøller Thorup-Sletten. Blå skravering- Fjernbufferzonen

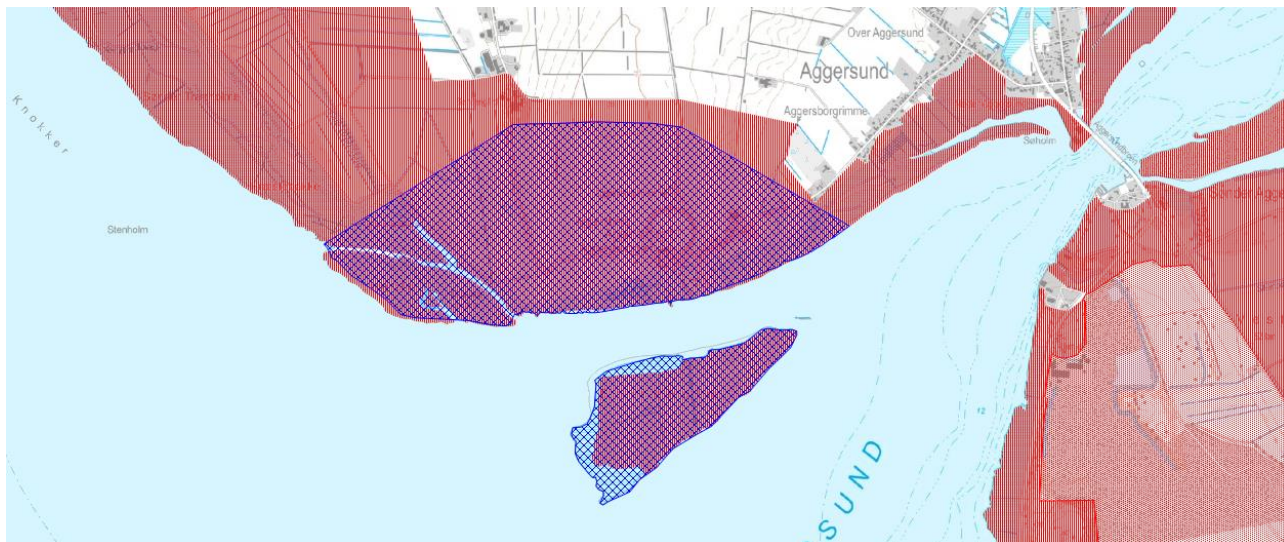
Vindmølleområde Thorup giver i dag mulighed for at opstille vindmøller på 140-150 m totalhøjde.

Kommuneplanramme 316 – Thorup Vindmølleområde giver i dag mulighed for at opstille 7 til 9 vindmøller på 140-150 m totalhøjde

Lokalplanen vil ikke blive ændret, da den om 20-30 år er utidssvarende i forhold til fremtidens vindenergianlæg. Dermed ville det kræve en ny lokalplan og dermed helt ny planlægning for at opstille vindenergianlæg til den tid, og dette vil ikke være muligt da området vil være udlagt som bufferzone til Aggersborg Vikingeborg.

Skovrejsning uønsket

Største del af nærbufferzonen er udlagt til et område hvor skovrejsning er uønsket. En lille del af øen Borreholm er ikke udlagt, det er dog intentionen at skovrejsning ikke ønskes på hele øen, men strøm og vind ændrer kontinuerligt Borreholms kystlinje.

Rød skravering: Skovrejsning uønsket- eksisterende udpegning. Blå skravering: Nærbufferzonen.

Andre kommuneplanlag

Endvidere er den kommende nærbufferzone helt eller delvist omfattet af følgende lag med tilhørende retningslinjer i kommuneplanen, hvor det ikke skønnes at arealudlægget og de tilhørende retningslinjer giver anledning til ændringer i den eksisterende planlægning:

- Kystnærhedszonen- helt
- Strandbeskyttelseslinjen- delvist
- Jordbrugsområde Aggersborg- helt
- Særligt værdifuldt landskab- delvist
- Natura 2000 område- delvist
- Særlig værdifuld natur- delvist
- Natur- delvist
- Potentiel natur- delvist
- Økologiske forbindelser- delvist
- Geologisk værdifulde områder- delvist
- Værdifulde kulturmiljøer- delvist
- Oversvømmelsestruet område- delvist

Flere af de ovenstående lag indeholder restriktioner og beskyttelser af nærbufferzonen, og underbygger dermed intentionerne i retningslinjerne i nærbufferzonen.

I henhold til bestemmelserne i retningslinje 5.5.1 ønsker man i forvejen at friholde kystnærhedszonen for byudvikling, større tekniske anlæg, ferie- og fritidsanlæg, råstofindvinding mv., som ikke er afhængig af kystnærhed.

Strandbeskyttelseslinjen er meget restriktiv.

I henhold til beskrivelserne for Jordbrugsområdet Aggersborg, er der skærpede restriktioner for etablering eller udvidelse af staldanlæg i nærheden af Aggersborg, samt i nærheden af kysten. Endvidere må nye bygninger ikke forringe oplevelsen eller kvaliteten af områdets kulturhistoriske værdier. Hvilket i forvejen giver store begrænsninger for etablering af landbrugsbygninger i nærheden af Aggersborg.

I henhold til bestemmelserne i retningslinje 5.1.1, skal særligt værdifuldt landskab så vidt muligt friholdes for større byggerier samt større veje og tekniske anlæg.

I henhold til bestemmelserne i retningslinje 5.2.1 for Natur 2000 områder, må der ikke udlægges arealer til byzone, sommerhusområde, store vejanlæg, tekniske anlæg, eller råstofindvinding på land mv.

I henhold til bestemmelserne i retningslinje 5.3.1 for geologisk værdifulde områder, skal området friholdes for byggeri, tekniske anlæg, skovtilplantning, råstofindvinding, kystsikring eller andet, der vil medføre, at mulighederne for at kunne erkende den geologiske dannelse, der er grundlaget for udpegning, sløres eller forsvinder.

I henhold til bestemmelserne i retningslinje 5.4.1 om værdifulde kulturmiljøer, skal de kulturhistoriske værdier beskyttes. Byggeri, anlæg og andre indgreb der i væsentlig grad vil forringe oplevelse eller kvaliteten af de kulturhistoriske værdier, må ikke finde sted i disse områder.

I henhold til bestemmelserne i retningslinje 2.2.1, kan der i forvejen ikke opstilles store vindmøller på over 25 m i hele nærbufferzonen.

I henhold til bestemmelserne i retningslinje 2.2.8, kan husstandsvindmøller på op til 25 m i forvejen ikke opstilles indenfor de eksisterende udpegninger i det meste af nærbufferzonen.

Den kommende fjernbufferzone er omfattet af i stort set alle lag og retningslinjer i kommuneplanen, samt en lang række rammeområder, fordi arealudlægget er omfattende. Det skønnes ikke at arealudlægget og de tilhørende retningslinjer giver anledning til ændringer i disse, ud over de allerede nævnte.

FREMTIDIGE PLANFORHOLD

AFSNIT OM KULTURARV

I afsnit 5.4 Kulturarv tilføjes nedenstående tekststykke:

"Aggersborg Vikingeborg

Aggersborg Vikingeborg er sammen med de fire andre danske ringborge fra vikingetiden opført på den danske tentativliste til UNESCO Verdensarv. Det betyder at vikingeborgene har potentiale til at blive udpeget som Verdensarv. Der arbejdes på en serienominering med de fem danske ringborge Aggersborg, Fyrkat, Borgring, Nonnebakken og Trelleborg for at blive udpeget som Verdensarv.

Ringborgene er på den danske tentativliste, fordi de er de mest exceptionelle anlæg fra vikingetiden i Skandinavien. Borgene er bygget omkring år 980 og vidner om et veludviklet politisk magtapparat. De er alle karakteriseret ved en ringvold med tilhørende voldgrav og fire overbyggede portåbninger.

Aggersborg, Borgring, Fyrkat, Nonnebakken og Trelleborg repræsenterer de mest fremtrædende arkæologiske vidnesbyrd og monumentale anlæg fra vikingetiden i det nuværende danske område. Med deres storslåede karakter og ensartede geometriske opbygning er de enestående, og derfor verdensarvskandidater. Borgene spillede også en afgørende rolle i forbindelse med 'samlingen af riget', der refereres til på Jellingstenen. De er derfor del af den langvarige proces, der førte til integrering af Norden i det europæiske kulturfællesskab og dannelsen af de skandinaviske stater.

For at sikre udpegningsgrundlaget for Aggersborg Vikingeborg, er der udpeget en nærbufferzone og en fjernbufferzone med tilhørende retningslinjer. Sammenhængen mellem Aggersborg Vikingeborg og modstående kyster sikres, således den primære visuelle oplevelse fra Aggersborg Vikingeborg fortsat vil være vandet og kysterne. Ligeledes er Aggersborg Vikingeborgs beliggenhed i landskabet vigtig. Ringborgen fremstår tydeligt i forbindelse med landskabet og kysten, og man fornemmer at placeringen var et strategisk vigtigt punkt da den blev opført."

AREALUDPEGNING OG RETNINGSLINJER

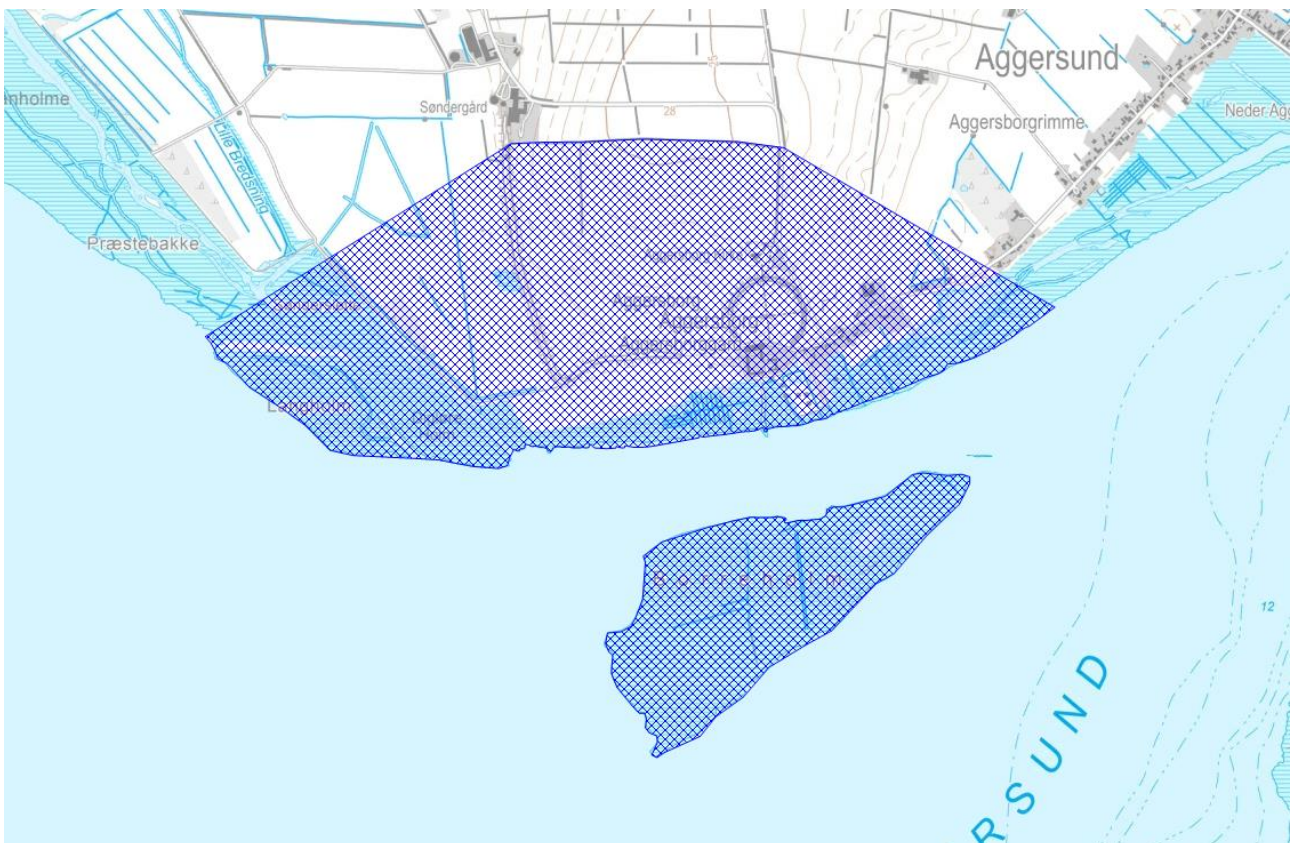
For at sikre Aggersborg Vikingeborg som verdensarvssted, udlægges der to bufferzoner i kommuneplanen, så udpegningsgrundlaget ikke krænkes eller forringes. Nærbufferzonen og fjernbufferzonen har forskellige retningslinjer og restriktioner.

Det er vigtigt at det er oplevelsen af fjorden, som fortsat fremover er det primære blikfang når man besøger ringborgen, da fjorden i vikingetiden var en hovedfærdselsåre, og at placeringen af Aggersborg Vikingeborg var militært strategisk i forhold til denne. Stedet ligger ved den gamle forbindelse mellem Limfjorden og Jammerbugten, så man kunne sejle direkte fra Limfjorden ud i havet, og lige hvor Limfjorden bliver helt smal ved Aggersund, så man fra stedet let kunne kontrollere farvandet.

Nærbufferzonen

Nærbufferzonen er Aggersborg Vikingeborgs umiddelbare omgivelser, og skal sikre at ringborgens omgivelser fremstår så uforstyrrede som muligt, og gerne med tiden forbedres. Derudover skal nærbufferzonen sikre at der fortsat er uforstyrrede kig ud over Limfjorden fra ringborgens område. Arealet er udpeget i forhold til oplevelsen af omgivelserne fra ringborgen, samt sigtelinjer fra ringborgen ud over fjorden og de modstående kyster.

Mod nord følger afgrænsningen en matrikelgrænse, mod syd er det øen Borreholm som er afgrænsningen. Mod vest og øst udgøres afgrænsningen af en skrå linje, således man fra vikingeborgen vil have frit udsyn direkte mod vest og øst.

Nærbufferzonen

Retningslinjerne for nærbufferzonen skal være med til at sikre at udpegningsgrundlaget som verdensarvssted ikke krænkes eller forringes.

Nedenstående retningslinje for nærbufferzonen tilføjes til kommuneplanen:

"Retningslinje 4.5.6

Nærbufferzonen til Aggersborg Vikingeborg skal friholdes for:

- vindmøller på 25 m og derover,
- vindmøller på under 25 m, herunder husstandsvindmøller,
- byudvikling,
- reflekterende tag på bygninger,
- fritstående solenergianlæg,
- solenergianlæg på tag som kan ses fra Aggersborg Vikingeborg,
- skov og energiskov,
- ændringer der truer udpegningsgrundlaget som verdensarvssted.

Nærbufferzonen til Aggersborg Vikingeborg søges friholdt for:

- råstofindvinding.

Uddybende bemærkninger til retningslinjen

For at bevare udpegningsgrundlaget som Verdensarv, er det vigtigt at sikre, at nærbufferzonen fremstår uden visuelle elementer, som kan forstyrre oplevelsen af Limfjorden fra Aggersborg Vikingeborg. Udsigten fra Aggersborg Vikingeborg må dermed ikke forringes. Ydermere er det vigtigt at bevare landskabet i nærbufferzonen, således vikingeborgens kobling til landskabet bevares og forbedres.

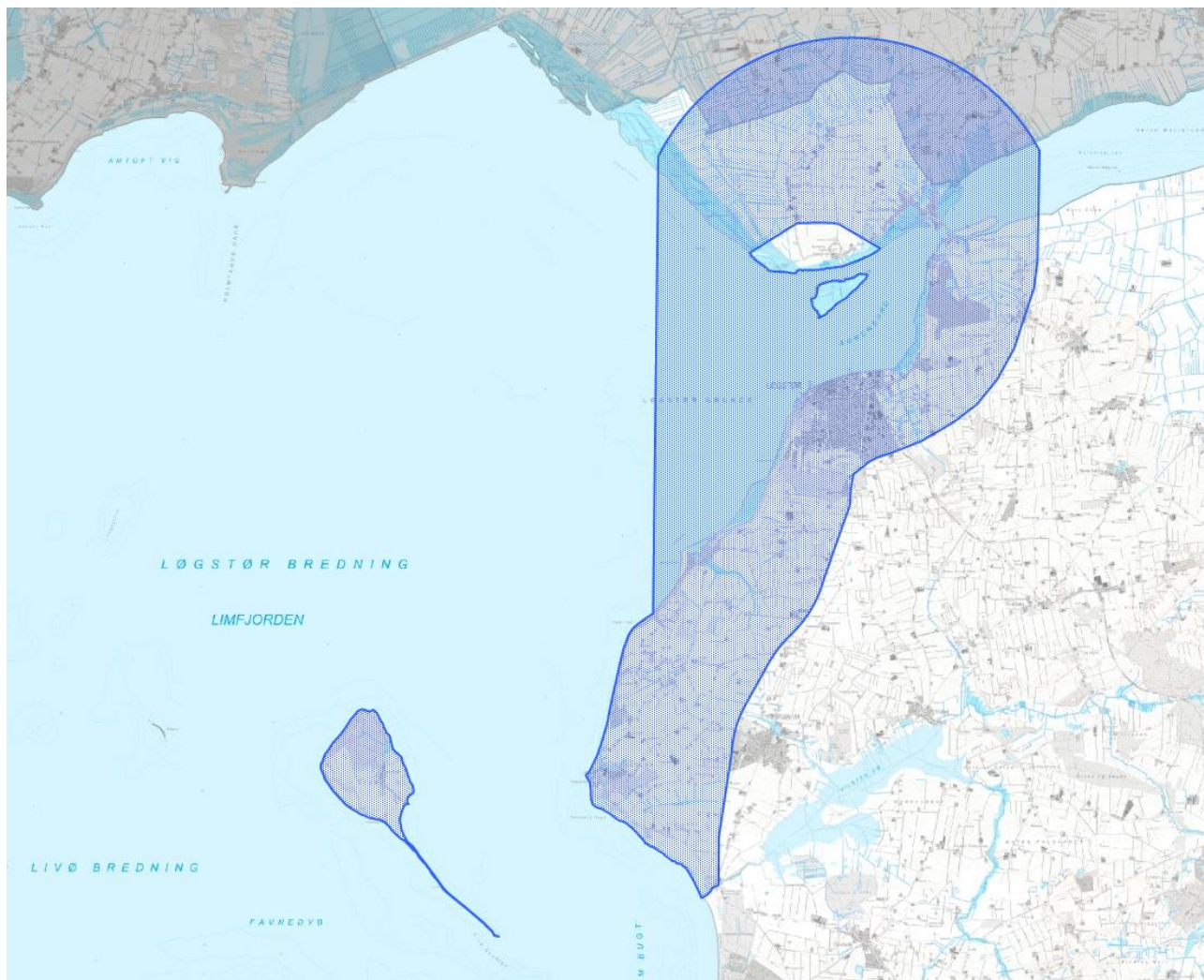
Ved væsentlige tilstandsændringer i nærbufferzonen skal relevant statslig myndighed høres, p.t. Slots- og Kulturstyrelsen. Væsentlige tilstandsændringer kan for eksempel være ny kystsikring, udvikling af besøgsfaciliteter til Aggersborg Vikingeborg, etablering af nye læhegn, etablering af tekniske anlæg m.v.

I kystlandskabet omkring Aggersborg må der ikke opføres byggeri, som kan hindre udsigt fra Aggersborg, eller på anden måde visuelt forstyrre udsigten. Ny bebyggelse må ikke overskride højden af eksisterende nærliggende bebyggelse. Med byudvikling menes nye udlæg i byzone."

Fjernbufferzonen

Fjernbufferzonen er udpeget for at sikre at den primære fjerne visuelle oplevelse fra Aggersborg Vikingeborg er Limfjorden og de modstående kyster. At disse fremstår uforstyrret, og klart opfattet uden forstyrrende elementer som vindmøller. I dag planlægges udelukkende for meget store vindmøller, som har en stor visuel påvirkning på meget store afstande, hvorfor arealudlægget er meget stort.

Zonen afgrænses af en cirkel på ca. 4,5 km fra Aggersborg Vikingeborg, Løgstørvej mod sydøst, Bjørnstrup Å mod syd og kystlinjen, samt Livø. Vandfladen mellem de to kyster er ligeledes inkluderet i udpegningen.

Fjernbufferzonen i sin fulde udstrækning. Den nordligste, mørke del er beliggende i Jammerbugt Kommune.

Retningslinjerne for fjernbufferzonen skal være med til at sikre at udpegningsgrundlaget som verdensarvssted ikke krænkes eller forringes.

Nedenstående retningslinje for fjernbufferzonen tilføjes til kommuneplanen:

"Retningslinje 5.4.7

Fjernbufferzonen til Aggersborg Vikingeborg skal friholdes for:

- vindmøller på 25 m og derover.

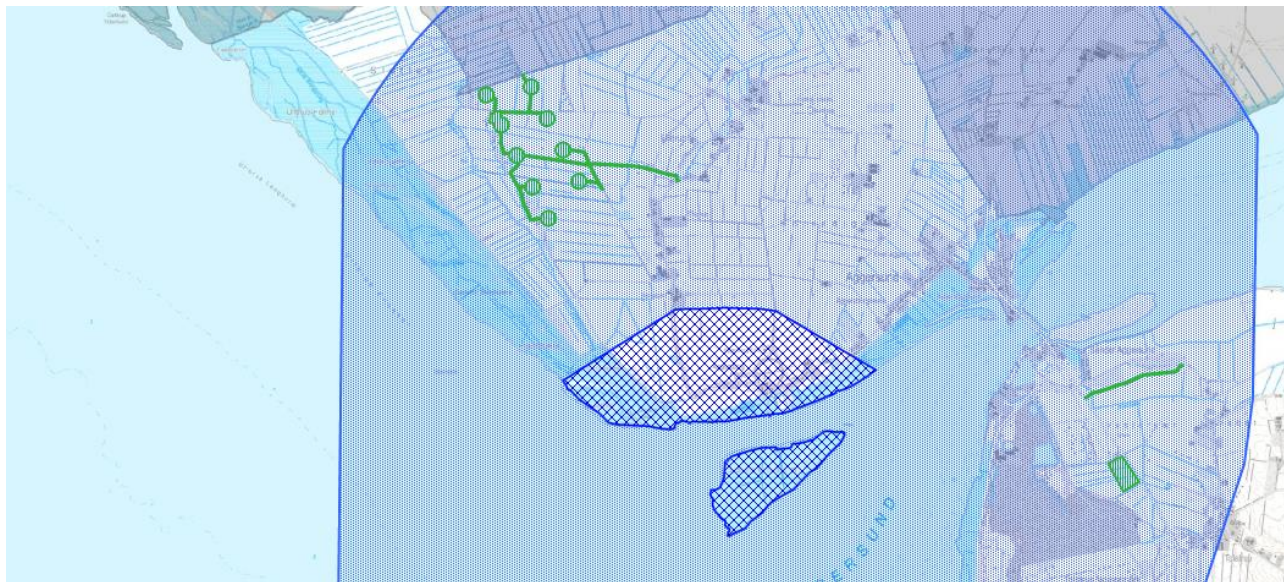
Uddybende bemærkninger til retningslinjen

For at bevare udpegningsgrundlaget som Verdensarv er det vigtigt at sikre, at der ikke opføres vindmøller i nærheden af, eller i de vigtige sigtelinjer fra Aggersborg Vikingeborg. Vindmøllerne der planlægges for i dag er så store, at deres visuelle påvirkning er markant på meget store afstande, hvorfor fjernbufferzonen har en vid udstrækning. Ydermere er det vigtigt, at de visuelle forhold fra Aggersborg Vikingeborg med tiden forbedres, hvorfor eksisterende vindmøller ikke vil kunne genopføres indenfor fjernbufferzonen.

Eksisterende vindmøller kan blive stående, og repareres til de tages ud af produktion, men de kan ikke genopføres eller udskiftes. Udskiftning af tårn, anses for en genopførelse af vindmøllen.”

2.2 Vindmøller

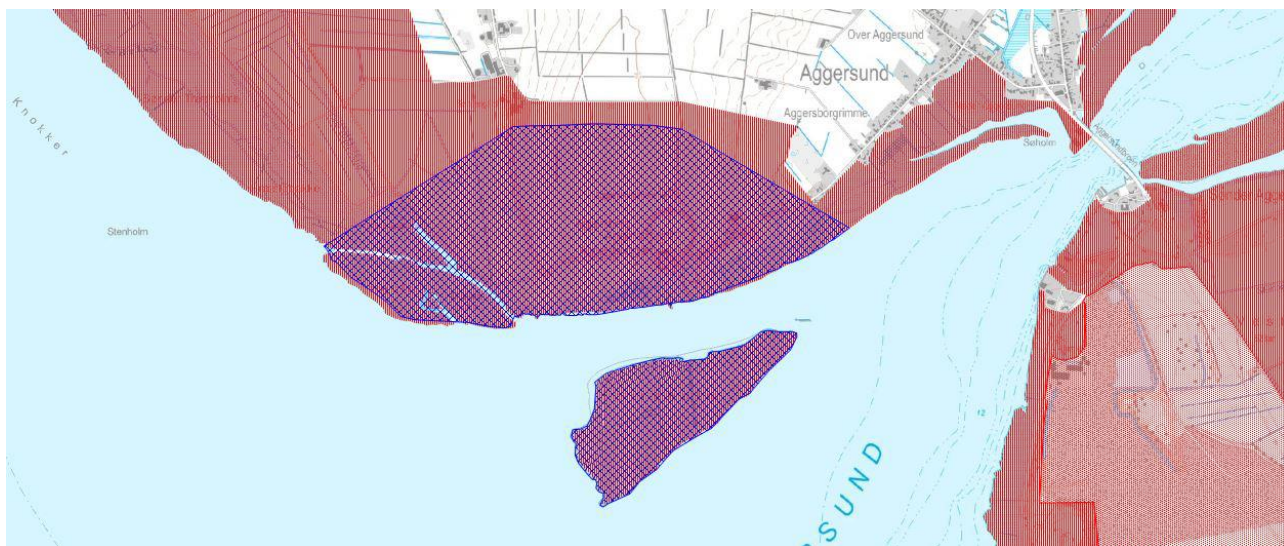
Thorup Vindmølleområde vil med dette kommuneplantillæg ændre udpegning, fra aktivt vindmølleområde, til vindmølleområde hvor vindmøller ikke kan genopstilles.

Grøn skravering midt i billedet: Thorup Vindmølleområde

Skovrejsning uønsket

Skovrejsning uønsket udvides til at omfatte hele nærbufferzonen. Der er en mindre strækning langs øen Borreholm, som ikke er udlagt til skovrejsning uønsket. Småøerne i Limfjorden ændrer hel tiden kystlinje, da de oftest består af lave sandholme. Intentionen har hele tiden været at skovrejsning er uønsket på hele Borreholm, og dette kommuneplantillæg udlægger hele Boreholm til skovrejsning uønsket.

Rød skravering: Skovrejsning uønsket- ny udpegning, som nu omfatter hele øen Borreholm. Blå skravering: Nærbufferzonen.

RAMMER FOR LOKALPLANLÆGNINGEN

Kommuneplanramme 316 – Thorup vindmølleområde

Dette kommuneplantillæg ændrer bestemmelserne i Kommuneplanramme 316 – Thorup Vindmølleområde

Under 'Særlige bestemmelser' erstattes den eksisterende tekst:

~~'De eksisterende 10 stk. NEG Micon 750 kW møller skal nedtages, inden nye møller sættes i drift.'~~

med

"Vindmøllerne i området kan ikke udskiftes"

MILJØVURDERING AF PLANER OG PROGRAMMER

I henhold til miljøvurderingsloven (Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter, lovbekendtgørelse nr. 1225 af 25/10/2018) er der foretaget en miljøscreening af forslaget til kommuneplantillæg. Formålet har været at afgøre, hvorvidt planen vil give sandsynlige væsentlige indvirkninger på miljøet. I så fald skal planen miljøvurderes.

I screeningen er der lagt vægt på, at der via bufferzonerne og tilhørende retningslinjer tilføjes yderligere beskyttelser og restriktioner for nye anlæg indenfor arealudpegningerne.

Kommunen har på den baggrund vurderet, at planen ikke forventes at få en væsentlig indvirkning på miljøet. Da der er tale om en plan som tilføjer yderligere beskyttelser og restriktioner i forhold til udvikling af tekniske anlæg og byudvikling, skal der derfor ikke foretages en miljøvurdering.

KLAGEADGANG FOR AFGØRELSE OM IKKE AT MILJØVURDERE PLANFORSLAGET

Kommunen har vurderet, at planforslaget ikke skal miljøvurderes i henhold til miljøvurderingsloven (Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter, lovbekendtgørelse nr. 1225 25/10/2018).

Afgørelsen kan påklages til Planklagenævnet senest 4 uger efter, at afgørelsen er annonceret på plandata.dk. Det vil sige, at klagefristen er **XX.XX 2020 (rettes inden planforslaget udsendes i høring)**.